

עמותת נאמן- נלחמים בשבץ המוחי

2015

על עמותת נאמן, נפגעי אירוע מוחי

- עמותת יחידה בארץ הפועלת להגברת המודעות לשבץ המוחי, למניעתו ולשיפור בריאותם ורווחתם של החולים ובני משפחותיהם המונים כ- 400 אלף נפש.
- הוקמה כארגון לעזרה עצמית של נפגעים אשר לא מצאו בקהילה תמיכה בתהליך התמודדות עם השלכות השבץ על חייהם. מהניסיון האישי של מתנדביה בשיקום חייהם צמחה התמחות בפיתוח שירותים מיוחדים עבורם.
- משרתת משפחות המנותקות ממרכזי הכח שהיו מנת חלקם לפני השבץ שמצבן הכלכלי התערער בשל הפסקת השתכרות, אובדן יכולות פיזיות וקוגניטיביות וניתוק מתמיכת חברים ובני משפחה.

הבעיות המרכזיות בתחום הטיפול בשבץ מוחי

- היעדר המודעות לגורמי הסיכון ולסימני האזהרה המוקדמים - רק כ-7% מהחולים מגיעים לביה"ח בזמן המאפשר מתן טיפול ראשוני, העשוי להציל חיים או למזער את הנכות הקשה.
- העדר יחידות שבץ מוח ייעודיות – בישראל לא הוקמו עד כה יחידות שבץ מוח למרות שיצא חוזר מנהל בנידון.
- כ-30% מהחולים הסובלים מלחץ דם גבוה, שהינו גורם עיקרי לשבץ המוחי אינם נוטלים תרופות באופן קבוע עקב חוסר יכולת לממן את עלותן.
- הזנחת הטיפול הנפשי והקוגניטיבי- כ-40%–60% מהלוקים בשבץ מוח יפתחו דיכאון ברמות שונות וכ-20-25% תגרם להם ירידה קוגניטיבית עד שטיון. במסגרות שיקום בקהילה מושם דגש בעיקר על המוגבלות הפיזית, כמעט ללא התייחסות להיבטים קוגניטיביים, פסיכולוגיים ופסיכו-סוציאליים של החולה ובני משפחתו.

הבעיות המרכזיות בתחום הטיפול בשבץ מוחי

- **מחסור במסגרות לשיקום פסיכוסוציאלי והעסקה -** שיעור נמוך בלבד מהחולים מקבלים טיפול בקהילה. נפגעים צעירים, שאינם מסוגלים לחזור לעבודתם הקודמת, נידונים לישיבה ללא מעש בבתייהם, או נאלצים להסתפק במסגרות פעילות של קשישים שאינם מתאימים לצרכיהם.
- **היעדר גישה למידע על זכויות ושירותים -** רבים סובלים ממחסור בידע בדבר זכויות ושירותים. לרוב אין כתובת ברורה ומעקב טיפולי מסודר ונגישות לחידושים בטיפולים ובציוד העשויים להקל על ההתמודדות עם השלכות המחלה. מצב זה גורם לאי וודאות, להדרדרות כלכלית.
- **היעדר תמיכה ממוסדת במשפחת החולה -** המשפחה היא משענתו העיקרית של החולה. הגורם הקרוב והיציב ביותר בחייו, בשעה שגורמים טיפוליים אחרים מתחלפים. מצב החולה משליך במישרין על בריאותם ואיכות חייהם של בני המשפחה הקרובים.

החולה והמשפחה

מאחורי כל חולה בשבץ מוחי עומדת משפחה שלמה שחרב עליה עולמה, המתמודדת בכל רגע נתון עם חיים שהשתנו באחת. כישורים ויכולות שאבדו, מצב כלכלי שנפגע, חברים שנעלמו.

- החלמה תלויה בחומרת הפגיעה, אך לא פחות חשוב מכך, במשאבים הנפשיים של החולה ובמידת התמיכה לה הוא זוכה מסביבתו הקרובה (משפחה וקהילה)
- תהליך השיקום הוא נתיב חיים חדש, בלתי מוכר, המשפיע על מהלך חיי הנפגעים ובני משפחותיהם הזקוקים למידע ולכלים להתמודדות עם השלכות השבץ המוחי על חייה
- איכות חיי המטפלים (בני הזוג) נמוכה ורבים שרויים בחרדה ודיכאון. הם נמצאים בסיכון גבוה לתחלואה וזקוקים לתמיכה ולהתייחסות

התמודדות עם השלכות השבץ המוחי

- רבים מהשורדים נותרים נכים ומוגבלים בדרגות שונות, זקוקים לעזרה בתפקוד בסיסי ואינם חוזרים למעגלי היצירה והעבודה שקדמו לו
- רבים מהנפגעים לוקים בשיתוק, ביכולת התקשורת, בדיבור, בכישורים הקוגניטיביים, מבעיות נפשיות והתנהגותיות וביכולתם לתפקד באופן עצמאי.
- נפגעי שבץ מוחי רבים נמצאים בחרדה ובדיכאון הדורשים בירור וטיפול. רבים מהם זקוקים לטיפולים משמרים ולשיקום למשך חייהם

התמודדות בקהילה

- השבץ המוחי פוגע בחולים ובני משפחתם בהפתעה. תהליך ההשלמה עם השלכות המחלה אורך זמן רב במהלכו הולכת המשפחה לאיבוד בסבך האינפורמציה הרבה אותה עליה ללמוד וליישם בנושאי בריאות ומימוש זכויות.
- המשפחות מתמודדות מול רשויות רבות המעורבות בתהליך השיקום והחזרה הביתה. משרד הבריאות, קופות החולים, משרד הרווחה והביטוח הלאומי והרשות המקומית. חוסר התאום ומורכבות המידע גורמים לרבים רבים לאבד זכויות רפואיות וכספים רבים

החזון שלנו

להפחית את נטל השבץ מוחי על הנפגעים, בני משפחותיהם והציבור כולו, באמצעות מניעה, רפוי והמשך טיפול לטווח ארוך ע"י:

- הגברת המודעות לשבץ המוחי בקרב הציבור ובקרב אנשי מקצועות הבריאות והרווחה
- מניעת מחלות כלי דם במוח שגורמות לקיפוח נוירולוגי הגורם לנכות, פיזית, קוגניטיבית ושינויים התנהגותיים
- השפעה על מדיניות מקבלי ההחלטות למניעה טיפול בשבץ מוחי ושיפור שירותי הבריאות
- טיפוח הסטנדרטים הטובים ביותר של פרקטיקה רפואית
- טיפוח ופיתוח מערכות וארגונים לתמיכה בטווח ארוך בנפגעי שבץ ובני משפחותיהם

פעילויות מרכזיות

- שיפור איכות חיי הנפגעים: הפעלת 17 מועדונים חברתיים ברחבי הארץ, המעניקים פעילויות משמרות שיקום ופעילויות חברתיות כבסיס לשיקום החיים הרגשיים והחברתיים שאבדו לחולים אשר נותרו לבד ללא כל פתרון תעסוקתי או חברתי.

פעילויות מרכזיות

- **הדרכה, הכוונה והסברה** - הפעלת מרכז מידע ותמיכה ארצי המסייע בתמיכה רגשית ובמימוש זכויות
- ניהול קמפיין הסברה, ימי עיון והדרכה, ניהול אתר אינטרנט ודף פייסבוק, הפצת פרסומים וחוברות מידע.
- **קידום בריאות** – פיתוח והפעלת תוכניות והזדמנויות לשמירה על אורח חיים בריא ופעילות גופנית.
- **השפעה על מקבלי ההחלטות**: גיבוש תכנית לאומית למניעה, טיפול ושיקום וחזרה לקהילה.

החלמה מאירוע מוחי והשלכותיו

מתנדבי עמותת נאמן מושיטים ידם לעזרה למשפחות נפגעי השבץ המוחי ומלווים אותן בתהליך השיקום ע"י עזרה במילוי בטפסים, מתן ייעוץ וליווי בתהליך מיצוי זכויות לחולים מול הרשויות הרבות, בהתאמת הבית, אביזרי עזר, נהיגה וניידות, היכרות עם השירותים השונים בקהילה ותמיכה רגשית.

כיצד ניתן למנוע יחדיו את השבץ?

- העלאת המודעות לגורמי הסיכון והסימנים המקדימים
- העלאת המודעות לחשיבות זמן ההגעה לבית החולים
- שמירה על אורח חיים בריא
- פעילות גופנית
- ארגון ימי בריאות משותפים (לדוגמא: מודיעין, הרצליה, רהט, תל אביב, פתח תקווה)
- וכל הצעה נוספת תתקבל בברכה

תודה רבה ולא להתראות